

Finansowanie OZE

Łukasz Skiba

Konsultant Management & Consulting Group

Iwona Polok

Dyrektor Marketingu i PR Management & Consulting Group

W okresie kryzysu warto skupić się na inwestycjach proekologicznych, na które przedsiębiorcy mogą otrzymać finansową pomoc unijną i rządową. Są to m.in. przedsięwzięcia w odnawialne źródła energii (OZE), które zwiększają bezpieczeństwo energetyczne naszego kraju i tym samym stanowią jeden z podstawowych priorytetów w rozwoju polskiej gospodarki.

Inwestowanie w rozwój technologii dla pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych takich jak słońce, wiatr, woda, biomasa (ogólnie materia organiczna pochodzenia zwierzęcego lub roślinnego) czy energia geotermalna staje się powoli koniecznością. Aby zwiększyć naszą niezależność energetyczną, a jednocześnie zredukować poziom zanieczyszczeń promuje się rozwijanie źródeł odnawialnych. Oczywiście nie wolno zapominać, że są i problemy w rozwoju OZE – przede wszystkim ograniczonej bazy danych lub jej dostępności o autentycznym potencjale energetycznym źródeł odnawialnych w Polsce. Niebagatelną barierą jest dostępność do urzędów i nowych technologii. Na rynku polskim pojawia się niewiele urzędów i instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii. Niestety te, które są do nabycia, bardzo często reprezentują stare rozwiązania i są instalacjami już wycofywanymi z produkcji i sprzedaży na zachodzie, a krajowe kadry fachowców są bardzo nieliczne. Najważniejszym jednak ograniczeniem jest bariera aspektów prawnych i finansowych. Nad aspektami prawnymi pracuje sztab urzędników, więc jest nadzieja że zostaną unormowane. Niemniej jednak najistotniejsza jest bariera kosztów inwestycyjnych. W większości przypadków nakłady inwestycyjne są niestety bardzo wysokie. Niezwykle istotnego znaczenia nabiera tutaj możliwość skorzystania przez przedsiębiorców z dostępnych instrumentów wsparcia, w tym z funduszy unijnych.

Wsparcie na poziomie krajowym

W obecnym okresie programowania 2007-2013 istnieje wiele możliwości finansowania projektów energetycznych z zakresu OZE. Na inwestycje w energię odnawialną przeznaczone zostały środki w wysokości ponad 2 mld euro. Końcową datą kwalifikowalności kosztów jest 31 grudnia 2015 r. Wsparcie na poziomie krajowym dostępne jest w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ) w działaniu 9.4 Wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych,

gdzie dofinansowane mogą być inwestycje w zakresie budowy jednostek wytwarzania energii elektrycznej wykorzystujących energię wiatru, wody w małych elektrowniach wodnych do 10 MW, biogazu i biomasy lub ciepła przy użyciu energii geotermalnej lub słonecznej. W działaniu tym przedsiębiorstwa starać się mogą także o wsparcie inwestycji w zakresie wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych w kogeneracji oraz w układach niespełniających kryterium wysoko sprawnej kogeneracji. Wyklucza się natomiast



Mapa pomocy regionalnej 2007-2013



do 30% kosztów kwalifikowanych
do 40% kosztów kwalifikowanych
Od 1 stycznia 2011 r. do 31 grudnia 2013r. woj. mazowieckie do 30% kosztów kwalifikowanych
do 50% kosztów kwalifikowanych

Premie dla MSP
+ 10% dla średnich przedsiębiorstw
+ 20% dla małych i mikroprzedsiębiorstw
(z wyjątkiem firm prowadzących działalność w sektorze transportu)

Możliwości pozyskania dofinansowania dla projektów związanych z OZE w Polsce nie były dotychczas zbyt szerokie. Dlatego też inwestorzy powinni wykorzystać szanse, jakie dają obecnie uruchamiane programy ze środków UE i z krajowych źródeł finansowania.

możliwość dofinansowania technologii współspalania paliw kopalnych i biomasy lub biogazu, a także budowy lub przebudowy obiektów energetycznych spalających odpady komunalne.

Zgodnie z mapą pomocy regionalnej intensywność wsparcia zależy od lokalizacji inwestycji i wielkości przedsiębiorstwa (od 30 do 70% wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem). Jednocześnie maksymalna kwota wsparcia nie może przekroczyć 40 mln zł. Określono ponadto minimalne wartości dla projektów, które mogą otrzymać dofinansowanie w ramach działania. I tak dla inwestycji w zakresie wytwarzania energii elektrycznej z biomasy lub biogazu oraz w ramach budowy lub rozbudowy małych elektrowni wodnych min. wartość to 10 mln zł, a dla pozostałych typów projektów 20 mln zł.

Równie istotnym działem wspierającym OZE jest budowa oraz modernizacja sieci umożliwiających przyłączenie jednostek wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych do Krajowego Systemu Elektroenergetycznego. Jest to możliwe w ramach działania 9.6 Sieci ułatwiające odbiór energii ze źródeł odnawialnych. Tutaj dofinansowaniu podlegają tylko projekty o wartości przekraczającej 20 mln zł, w pełni dedykowane przyłączeniu nowych jednostek wytwórczych energii z OZE.

Z kolei działania 9.5 Wytwarzanie biopaliw ze źródeł odnawialnych i 10.3 Rozwój przemysłu dla odnawialnych źródeł energii umożliwiają ubieganie się o dofinansowanie jedynie przedsiębiorcom planującym inwestycje o wartości przekraczającej 20 mln zł. W przypadku działania 9.5 wspierane będą tylko projekty budowy zakładów lub instalacji do produkcji biokomponentów i biopaliw stanowiących samoistne paliwa. W ramach działania 10.3 możliwa będzie budowa nowoczesnych linii technologicznych wytwarzających urządzenia wykorzystywane do produkcji energii elektrycznej i ciepłej ze źródeł odnawialnych oraz biokomponentów i biopaliw.

Właściwe przygotowanie

W ramach oceny merytorycznej I stopnia działania 9.4 wprowadzono kryterium stanu gotowości projektu do realizacji. Daje to możliwość zdobycia dodatkowych 16 pkt. wynikających z

dostarczenia dokumentów potwierdzających dostępność środków na sfinansowanie przedsięwzięcia oraz prawomocnego pozwolenia na budowę, prawomocnej decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych i dokumentacji technicznej. W związku ze sposobem refundacji wydatków w ramach pomocy publicznej należy zwrócić uwagę na dodatkowe kryterium formalne, jakim jest kwalifikowalność wydatków i ocena wykonalności pod kątem pomocy publicznej. Najważniejsza zasada w odniesieniu do katalogu kosztów kwalifikowanych brzmi: „wydatki muszą być poniesione

zostać zakwalifikowany do wsparcia w przypadku, kiedy całkowicie zmienią się założenia oraz wydatki kwalifikowane inwestycji, gdyż mogą one nie spełniać wymogów formalnych. Bardzo istotne jest prawidłowe i wyczerpujące przygotowanie odpowiedzi na oceniane kryterium przygotowania organizacyjno-instytucjonalnego, zawartego w ocenie merytorycznej. Beneficjenci składają oświadczenie o stosowaniu ustawy o Prawie zamówień publicznych do zawierania umów związanych z realizacją projektu bądź o wyłączeniu spod jej zapisów.

„**Na inwestycje w energię odnawialną przeznaczane zostały środki w wysokości ponad 2 mld euro.**”

i udokumentowane zgodnie z obowiązującym prawem polskim oraz prawem wspólnotowym, a przede wszystkim należy zwrócić szczególną uwagę na zgodność poniesionych wydatków z przepisami obowiązującymi w obszarach zamówień publicznych, ochrony środowiska, ochrony przyrody, pomocy publicznej oraz rachunkowości”.

W ocenie wykonalności pod kątem pomocy publicznej najważniejszy jest moment rozpoczęcia inwestycji, ustalenie dopuszczalnej wartości pomocy, jak również określenie wielkości pomocy i przewidywana inna pomoc publiczna wspierająca inwestycje. Istotne jest także umieszczenie analizy opcji technicznych, która prowadzi do osiągnięcia celu inwestycji. Należy także rozważyć alternatywne warianty projektu. Zmiany te nie mogą jednak mieć wpływu na osiągnięcie lub zmianę celów wynikających z wniosku. Instytucja wdrażająca (IW), którą dla działań 9.4-9.6 i 10.3 POIŚ jest Instytut Paliw i Energii Odnawialnej (PIPEO), weryfikuje bardzo dokładnie wszystkie przedstawione dane, właściwie w każdym z trzech etapów ocen, przez które przechodzi wniosek. Dlatego też najważniejsze są mocne podstawy wszystkich wyliczeń, gdyż wnioskodawca może być wezwany do udowodnienia ich pod groźbą odrzucenia wniosku. Projekt może również nie

W ramach pierwszego konkursu, zakończonego 14 kwietnia br., do IW wpłynęło 120 wniosków o dofinansowanie. Z tej liczby aż 86 dotyczy budowy farm wiatrowych. Drugie miejsce zajęły inwestycje związane z produkcją biogazu – 19 wniosków (tab. 1).

Całkowita kwota, o którą ubiegają się potencjalni beneficjenci, kształtuje się na poziomie ok. 3,148 mld zł. Do podziału jest 750 mln zł.

Przy ubieganiu się o środki unijne z zakresu OZE istotne jest właściwe przygotowanie inwestycji do fazy realizacji. Złożenie wniosku aplikacyjnego to jeden z ostatnich elementów prac przedrealizacyjnych. Pierwszy krok powinna stanowić analiza efektywności inwestycji z punktu widzenia wybranego źródła energii dla danej lokalizacji. Niezbędne jest także przeanalizowanie wykonalności dla różnych wariantów umiejscowienia przedsięwzięcia. Wniosek o dofinansowanie wraz z niezbędnymi załącznikami (w tym również ze studium wykonalności) winien wskazywać wykonalność projektu nie tylko pod względem technicznym, środowiskowym, ale również formalno-prawnym oraz finansowym. Wnioskodawca powinien wcześniej zdobyć wymagane pozwolenia na realizację inwestycji oraz wskazać źródło finansowania przedsięwzięcia w postaci np. zabezpieczonych środków własnych czy kredytu, co pozwoli na realizację zadania do momentu wypłaty dotacji. Co istotne, rozpoczęcie rzeczowe inwestycji w przypadku mikro, małych i średnich przedsiębiorstw może nastąpić po złożeniu wniosku o dofinansowanie. Wcześniejsze podjęcie prac budowlanych lub złożenie pierwszego prawnie wiążącego zamówienia na urządzenie z wyłączeniem działań związanych z przygotowaniem dokumentacji dotyczącej danej inwestycji automatycznie dyskwalifikuje projekt do wsparcia.

Rodzaje projektów. Energia:	Liczba złożonych wniosków
Wiatru	86
Biogazu	19
Wodna	6
Biomasy	5
Geotermalna	2
Słoneczna	2

Tab. 1. Wnioski złożone w pierwszej rundzie naboru w ramach działania 9.4 Wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych PO Innowacyjna Gospodarka